

има кратка, но забележителна изява, преди да бъде отхвърлен от водещите творци. Естествено е Дармщадт да бъде център на голяма активност, понеже там е резиденцията на великия херцог Ернст Лудвиг фон Хесен, горещ почитател на изкуствата.

Ядрото на мюнхенската школа, както обикновено е наричана, е създадено от седем млади художника: Херман Обрист (1863–1927), Ото Екман (1865–1902), Рихард Римершмид (1868–1902), Бернхард Панкок (1872–1943), Бруно Паул (1874–) Аугуст Енгел (1871–1925) и Петер Беренс (1868–1940). През 1897 г. Обрист, Панкок, Паул и Римершмид основават Мюнхенски обединени работилници за изкуства и занаяти (*Münchener Vereinigte Werkstätten für Kunst im Handwerk*). Това е една организация, чиято цел е да създаде национално немско изкуство, свободно от стилистични имитации посредством връзката и сътрудничеството между художника и сръчния занаятчия.

Обрист и Екман са първите двама немски художници, които създават декоративни мотиви с линеарен ритъм. През 1892 г. Обрист открива цех за бродерии във Флоренция, който след две години премества в Мюнхен, където привлича всеобщо внимание. Екман, първоначално живописец, който се насочил към декоративните изкуства след упадък на кавалетната живопис в Германия, става един от водещите графици в стил ар нуво в Германия. През краткия си живот Екман също плодотворно проектира текстилни десени, тапети, както и мебели. Мебелите на мюнхенската група са ясно конструктивистични. Богатството на повърхностни извити нерви, сглобки и диагонални шпросни напомнят за творбите на Серюрие-Бови и Ван де Велде. Разбира се, има и някои изключения: някои мебели имат скулптурни вълнообразни форми с елементи, протичащи от един в друг. През първите години на XX в., тези творци вече преминават от въд чисто декоративния аспект и се придвижват към по-рационална конструкция. Стимулирани от написаното от неуморния Херман Мутезиус (1861–1921), те започват да експериментират с конструкция и функция. След това доминиращият им интерес става опростяването и създаването на нови форми. Мебелите на Римершмид от началото на века са дотолкова опростени и модерни на вид, че спокойно биха могли да бъдат направени в средата на XX в.

Особено събитие в историята на ар нуво е поканата през 1899 г. на великия хесенски херцог към група от седем млади художници да

построят художническа колония в Дармщадт. Между поканените са Петер Беренс, водещата фигура от мюнхенската група, и Олбрих, един от основателите на сецесиона във Виена. Едва ли е учудващо, че тези две видни фигури дават тон на дармщадтската група. Колонията е официално открита през 1901 г. с изложба, наречена "Документ на немското изкуство". Вместо обичайните временни павилиони, построени за изложбите, именно постоянните жилища на колонистите, щедро финансирани от хесенския херцог, са изложени на показ. Беренс е единственият, който проектира и обзавежда собственото си жилище. Олбрих проектира всички останали къщи, а останалите членове решават интериорите. Беренс е далеч от всички. Той успява да се измъкне от еkleктиката на югендшил и поема с твърда стъпка към рационалистичния функционализъм. Накратко, югендшил се придвижва по-далеч и бива трансформиран в онова, което теоретиките начело с Ван де Велде смятат, че трябва да бъде. През 1904 г. един критик, описвайки изложбата на интериор, състояла се в Сейнт Луис същата година, пише: "Греховете на югендшил бяха напълно преодолени".

3. ШКОЛАТА В ГЛАЗГОУ –

ТВОРЧЕСТВОТО НА МАКИНТОШ

Макар че Англия спомага за появата на предшествениците на ар нуво, континенталният стил няма шанса да спечели популярност в Европа. Принципно причината за това е движението "Изкуства и занаяти". За английските творци е непосилно да се отделят от историзма. Те развиват прост и трезв мебелен стил на традиционна основа, базиран на здрави конструктивни принципи, в частност на правоъгълния силует. Така става лесно да разберем, че криволинейният ритъм на ар нуво не намира почва на Острова.

Центърът на английския еквивалент на континенталното ар нуво е в Глазгоу, а негова най-значителна творческа личност е архитектът Чарлз Рени Макинтош (1863–1928). Другите трима художници, които заедно с Макинтош образуват т.нар. "четворка от Глазгоу", са Хърбърт Макнеър и сестрите Маргарет (1856–1933) и Франсез (1874–1921) Макдоналд. Маргарет се омъжва за Макинтош, а Франсез – за Макнеър. Школата в Глазгоу е резултат от редица съвпадащи си явления – движението "Изкуства и занаяти", прерафаелитите и литературните символични тенденции, както и възраждането на интереса